

7/8454

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

24 Temmuz 2012

.../.../2012

Sayı : B.09.0.SGB.0.11-610 3128
Konu : Kütahya Milletvekili
Prof.Dr.Alim IŞIK'ın
Yazılı Soru Önergesi.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.06.2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00/74127 sayılı yazınız.

Kütahya Milletvekili Prof.Dr.Alim IŞIK'ın, Bakanlığımıza yönelmiş olduğu TBMM 7/78454 Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, önergeye ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYBAKTAR
Bakan

EK :

- Cevap Yazısı (3 Sayfa)

**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN PROF.DR.ALİM İŞİK'IN
TBMM 7/8454 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR :

Bilindiği gibi, 2001 yılından beri 19 pilot ilde uygulanan 4708 sayılı Kanun kapsamındaki Yapı Denetim şirketleri 2011 yılından itibaren tüm Türkiye geneline yayılmıştır. Yeni uygulamayla birlikte artan sorunların çözümüne yönelik bakanlığınız çalışmalarıyla ilgili olarak;

1. Halen ülkemiz genelinde faaliyet gösteren Yapı Denetim şirketlerinin toplam sayıları ve illere göre dağılımları nasıldır?
2. Yapı denetim hizmetleriyle ilgili olarak 10 yıldır hiç değişmeyen Yönetmelik hükümlerinin son bir yıl içerisinde üç kez değiştirildiği iddiaları doğru mudur? Doğru ise bu değişikliklerin gerekçeleri nelerdir?
3. 648 sayılı KHK ile yapı denetim ücretinin toplam inşaat maliyetinin %3'ünden %1.5'i düzeyine düşürülmesinin ardından yapılan Yönetmelik değişikliğiyle illerde hizmet verecek Yapı Denetim firma sayısının 50.000 nüfus başına bir firma olarak belirlenmesiyle firma sayısındaki artış miktarı ne olmuştur?
4. Yapılan değişiklikler veya denetimler sonucunda son bir yıl içerisinde kaç Yapı Denetim firması kapanmış ya da kapatılmıştır?
5. Anılan konuda yapılan son değişikliklerle artık inşaatlarda denetim yapmanın zorlaştığı, mevzuat gereği Yapı Denetim Firmalarının ücretinin "yapı sahibi" tarafından ödenmesi zorunluluğunun olması, pratikte ise "yapı sahibi" yerine "yapı müteahhidinin" varlığı nedeniyle paranın alındığı kurum ve kuruluşların etkin ve hakkıyla denetlenmesinin mümkün olmadığı gerçeğinin değiştirilmesine yönelik bir çalışmanız var mıdır?
6. Varsa çalışma ne aşamada ve içeriği nasıldır?
7. Yanlış uygulamaları dile getiren ya da iş durdurma yetkisini kullanarak işi durduran yapı denetimcilerin bütün müteahhitlik firmaları tarafından kara listeye alınarak yeni iş verilmediği iddiaları doğru mudur?
8. Firma sayısının artmasıyla serbest rekabetin de artması nedeniyle alınan denetim ücretlerinin oldukça düştüğü, düşen fiyatlarla Yapı Denetim firmalarının çoğunlukla kağıt üzerinde iş yapmaya başladıkları ve teknik personelin kağıt üzerinde gösterildiği iddiaları doğru mudur?
9. Bakanlığınızın anılan sorunların çözümüne ilişkin bir çalışması var mıdır? Varsa çalışma ne aşamada? Yoksa bu konuda nasıl bir çözüm düşünülmektedir?

CEVAPLAR:

- 1- Halen ülkemiz genelinde faaliyet gösteren yapı denetim kuruluşlarının toplam sayıları ile illere göre dağılımını içeren bilgiler yazımız ekindeki CD de yer almaktadır.
- 2- 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun, 13.07.2001 tarih ve 24461 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandıktan 1 ay sonra yürürlüğe girerek 19 pilot ilde uygulanmaya başlanmıştır.

• 4708 sayılı Kanun'un 12 nci maddesi gereğince, 13.08.2001 tarihinde Yapı Denetimi Uygulama Usul ve Esasları Yönetmeliği yürürlüğe girmiş ve ihtiyaçlar doğrultusunda zaman içerisinde bu yönetmelikle çeşitli değişiklikler yapılmıştır.

• Bu mevzuatın uygulanması esnasında Yapı Denetim Sistemine ilişkin sorunların tespiti, yapılan denetimlerden elde edilen bulguların yorumlanması, inşaat sektörünün verileri ile birlikte değerlendirilmesi neticesinde, Yapı Denetimi Uygulama Usul ve Esasları Yönetmeliği yeniden düzenlenerek Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği 05.02.2008 tarihinde uygulamaya alınmıştır.

• 2009 yılında, Başbakanlık tarafından kamu hizmetlerinin sunumunda bürokrasinin azaltılması ve işlemlerin basitleştirilmesine yönelik bir çalışma yapılmış olup, Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'nin de içinde bulunduğu, Bürokrasinin Azaltılması ve İşlemlerin Basitleştirilmesine Yönelik Başbakanlık, Bakanlıklar ile Bazı Bağlı ve İlgili Kuruluşlara Ait 170 Adet Yönetmelik, 31.07.2009 tarih ve 27305 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. 31.07.2009 tarihli Yönetmelik değişikliğinde, mevcut Yönetmelikte yer alan adli sicil belgesi yerine sabıka kaydı olmadığına dair beyan, vukuatlı nüfus kaydı örneği ve ikametgah ilmhberi yerine T.C. kimlik numarası'nın kullanılmasıyla bürokratik işlemlerin azaltılması amaçlanmıştır.

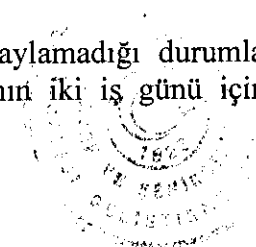
• 13.07.2010 tarih ve 27640 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 01.01.2011 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Bakanlar Kurulu kararı ile 19 ilde uygulanmakta olan 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun 81 ilde uygulamaya konulmuş olup, 07.08.2010 tarihli ve 27665 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'te 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun'a tabii olacak illerde faaliyet göstermek üzere Bakanlığa müracaat eden aday kuruluşlardan izin belgesi almaya hak kazanacak olanların belirlenme usulü hakkında hüküm eklenmiştir. Ayrıca, proje ve uygulama denetçisi inşaat mühendislerinin denetçi belgesi alabilmeleri için gerekli olan 12 yıl mesleki tecrübe süresi 5 yıla indirilmiştir.

• 01.07.2011 tarihli ve 27981 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'te Danıştay 6 ncı Dairesinin 02.02.2011 tarihli ve E.2008/3365-K.2011/161 sayılı Kararı doğrultusunda Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinde, şantiye şefliği yapabilecek meslek grupları mimar ve mühendis olacak şekilde yeniden düzenleme yapılarak, teknik öğretmen ve tekniker diplomasına sahip olanlar madde hükmünden çıkarılması başta olmak üzere kısmi değişiklikler yapılmıştır.

Şantiye şefliği uygulaması ile birlikte istihdamdaki sorunları aşmak maksadıyla teknik öğretmen ve teknikerlerin önceden "3b (hariç)" olan hükmün denetleyebilecekleri yapı sınıfı 3b sınıfı kapsamına dâhil edilerek yardımcı kontrol elemanı görevini üstlenmesi uygun görülmüştür.

• 03.04.2012 tarihli ve 28253 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bürokrasinin Azaltılması ve İşlemlerin Basitleştirilmesine Yönelik Başbakanlık, Bakanlıklar, Bazı Bağlı ve İlgili Kuruluşlar ve Üniversitelere Ait 84 Adet Yönetmelik" içinde yer alan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'te yapı ruhsatı alınmasına ilişkin işlemlerde ilgili idarenin yapı denetim kuruluşu tarafından vize edilen işlemleri inceleyeceği ancak bu incelemenin vize yapmak ya da onaylamak şeklinde olmayacağı vizelerin eksiksiz olup olmadığını incelemek ve eksik olan hususların tamamlanmasını sağlamaktan ibaret olacağı belirtilmiştir.

İdarenin yazılı gerekçesini belirterek iş bitirme tutanağını onaylamadığı durumlarda, gerekçede gösterilen eksikliklerin giderilmesi halinde iş bitime tutanağının iki iş günü içinde onaylaması gerektiği açıkça ifade edilmiştir.

Yapı ruhsatı verilmesine ilişkin işlemlerin basitleştirilmesi ve bürokratik yüklerin azaltılması çerçevesinde yapı denetim kuruluşunun, müelliflerin oda sicilini kontrol etme yükü kaldırılmış; proje müelliflerinin kayıtlı olduğu odaya üyeliklerinin devam edip etmediği ve mesleki kısıtlılıklarının olmadığına dair beyanları yeterli kabul edilmiştir. Müelliflerin oda sicil durumlarını denetleme görevi yapı ruhsatı vermeye yetkili idareye verilmiştir.

Ayrıca, elektrik, telefon ve doğalgaz tesisat projelerini yetkili kurumların onaylayacağı, ancak yapı denetim kuruluşunun bu onay işlemlerinin zamanında ve usulüne uygun olarak yerine getirilmesini sağlayacağı ifade edilmiştir.

Yapı denetim kuruluşunun temin ederek iş bitirme tutanağına ilave etmesi gereken belgeler (ısı ihtiyacı kimlik belgesi, elektrik, telefon, doğalgaz tesisatı, yangın algılama vs.) yeni bir fıkra ile eklenmiştir.

- 14.04.2012 tarihli ve 28264 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik’te proje müelliflerinden sicil durum belgesi istenilmesi yerine ilgili meslek odasına üyeliğinin devam ettiğine ve mesleki kısıtlılığının olmadığına dair taahhütnameler istenilmesine dair düzenleme başta olmak üzere çeşitli değişiklikler yapılmıştır.

3- Merkez Yapı Denetim Komisyonunca, Yönetmeliğin 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “...Bu sayı hesap tarihi itibarıyla; o ile dair her yıl için Türkiye İstatistik Kurumundan temin edilen bir önceki yılsonuna ait nüfus istatistiklerinin 50.000’e bölünmesi ile elde edilir....” hükmü doğrultusunda Merkez Yapı Denetim Komisyonunca bu güne kadar 170 adet yapı denetim kuruluşuna izin belgesi verilmesi karara bağlanmıştır.

4- Son bir yıl için (01.07.2011-09.07.2012) ulusal yapı denetim sisteminde yapılan sorgulama sonucunda yapı denetim kuruluşları hakkında 210 geçici durdurma cezası verildiği ve 97 belge iptali işlemi yapıldığı anlaşılmıştır.

5,6- Konuya ilişkin mevcut kanunda düzenlenme bulunmakta olup; buna göre yapı denetim kuruluşlarının, yapı sahibi tarafından seçilmesi ve yapı denetim hizmetine dair bedelin de yapı sahibi tarafından yatırılması gerekmektedir. Ancak ülkemizde yoğun olarak kat karşılığı yapım sözleşmeleri düzenlendiğinden, Kanuna aykırı olmasına rağmen, yapı denetim kuruluşları gerçekte yapı müteahhitleri ile anlaşma yapmak durumunda kalmakta, dolayısıyla yaptırım güçleri azalmaktadır.

Bakanlığımızca yapılan incelemeler sonucunda eğer yapı denetim kuruluşlarının 4708 sayılı Yapı Denetim Hakkında Kanun hükmüne aykırı olarak yapı müteahhitleriyle anlaşma yaptığı tespit edilirse, aykırı hareket edenler hakkında aynı Kanunun 8 inci maddesi uyarınca idari yaptırım uygulanmakta, 9 uncu maddesi uyarınca ise savcılığa suç duyurusunda bulunmaktadır.

7- Yanlış uygulamalara izin vermeyerek yapının durdurulması için ilgili idareye bildirimde bulunan kuruluşların, kara listeye alınarak kendilerine iş verilmediğine ilişkin duyurular zaman zaman Bakanlığımıza da ulaşmaktadır. İspatlanabilir durumda olan şikayet ve duyurularla ilgili olarak mer’i mevzuat dahilinde işlem yapılmaktadır.

8-9- Yapı denetim kuruluşlarının görevlerini eksiksiz ve doğru yerine getirmesinin sağlanmasında ki en büyük etkenin bakanlığın yapacağı sıkı denetimlerin olduğu düşünülmektedir. Kağıt üzerinde denetim ve benzeri hususların önüne geçilebilmesi için yapılan düzenlemeyle Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimiz tarafından her bir kuruluşun yılda en az 6 defa şantiye denetiminin, 2 defa da büro denetiminin yapılması hükme bağlanmıştır.